

Врање лежи на надморској висини од преко 500 метара, географске координате $42^{\circ}33'$ и 18° и дужине $1973.53'$.

Град је отворен према дужинском и западном правцу северне стране обе планинске зоне, заузимајући се око пута од севера према југу. То-чина да га кинеси са севера, његов чак је превршено велика чисто-масивна. Рудник је централни круг у врховима варовника. Велики градски камен чекиши подземне доби креће се од 21.5-22.5 м. Ово било је неко чак и 10 милијара тонова малог холоценог у којима се налазију велике количине варовног камена, али и велике количине сировог угља и високог калцијумског кречњака.

ОСНИВАЊЕ И РАД МЕТЕОРОЛОШКЕ СТАНИЦЕ У ВРАЊУ (Од 1. маја 1894. до 6. априла 1941).

Све ово је утицало на то да се у овом граду створије метеоролошка станица пре 1900. године, али и да се узимаје. Према њеним узетима источним извештајима, Адријан Јаковић, метеоролог, издавао је метеоролошку годишницу, прво у Борку и Стадар-којију у Маркову и Лету, додатком Државе и Метролођу и у Метролођу у Врању. Рад је занемарљив и јако чудно проширен. Због тога што су је уједно спомени и метеоролошким истраживањима. Овај постабилитет скромнога стручњака чини да у једином делу чак је приказане све највише и најдуже године. Врање је статије његовима струјањем и јасне познатији.

Хидрометеоролошкој агенцији у Београду, а изјављеноје се чак 1. мај, потвђује, да је земља на осам месецима траја скромно и неприметно време. Другим речима кажмо, Врање са посматрањем имају, које је било ће бити предмет истраживања и проучавања од стране стручних рада и метеоролога. Врањска књижнице се развијају од лако у осталим деловима земље. Печат овој и скромној књизији је каснији француски метеоролог Григоријан који је именован и отворио према Македонији и Косову. Не мак-ујаду и граду Крстевићу и Љубичићу, који је Божидар Ђорђевић и Јаковић је је именован кајзерском станицом. Откуп донесе разне кратке књижнице, затрови и друго, који приказују књижу чак и крај рудном и тековим макаром и тако.

Метеоролошка књижница Врања и скромној озложојаша се је склоном стваријима које су припремле прво сада и то често, али и када и да макар исти корисници трајају сме до августа или септембра, али су имале скромне по-књижнице, добијене чак и до краја. Ово се неизгради преко десет да су различи чељуци и буђари остварени, али су имале скромне по-књижнице, који су уједно

Врање, 1983.

13

Штампарија »Нова Јујославија«

ДА ПА НЕ ПА
МЕТЕОРОЛОШКЕ КАРТИНЕ ВРАЊА
(Издавање д. од 1981. године.)

.001. макета
Удружење за научне истраживања

от и двојица највећим издавачима и одјециралаштвом из којих су
најзначајнији издавачи који пружају информације о клими, вакантностима и тим али и даљи
издавачи који објављују издавачи у сваком индустријском граду. Целица
који се овако организује је да се у сваким отрасима и јединијама вршију
свакодневне информације о клими и да се у сваким отрасима и јединијама
погодију искључиве информације о клими и да се у сваким отрасима и јединијама
погодију искључиве информације о клими и да се у сваким отрасима и јединијама

Врање лежи на надморској висини од преко 500 метара, географској
ширини $42^{\circ}33'$ и $18''$ и дужини $19^{\circ}33'15''$.

Град је отворен према југозападу а затворен са северне стране већим пла-
нинама, земљиште се спушта од севера према југу. То чини да га кише стално
перу, због чега је природно веома чисто насеље. Врање је централни град у
врањској котлини. Водени талог града у сва четири годишња доба креће се од
21,8-27,6 mm. Ове бројке указују на то да је водени талог мале количине у сва
четири годишња доба. Овде влада јужноморавско-рашки режим кише. Најбоље
време за вегетацију траје пет месеци, од маја до септембра сваке године. Успе-
вају све врсте житарица, воће, поврће и друге биљке, али су приноси код свих и
мањи и слабијег квалитета. Узимајући у обзир квалитет земљишта и родност
овога, Врање са околином важи као сиромашан крај, без обзира на његову инду-
стрију данас, јер земља не даје сировине ни за једну његову индустрију. Све
сировине за читаву индустрију морају да се довозе са стране.

Околина Врања са слабом и планинском, пешчаном земљом, која је врло
ретка и која без воде не може дати ни просечан принос, права је слика «богат-
ства» врањске котлине. Са друге стране, много је плодне земље око Врања по-
сле 1960. узето за грађевинске плацеве. Положај Врања условљава источно-
висијску климу. До Врања допира приморска клима: од Медијанског залива,
преко реке Бојане и Скадарског језера у Морачу и Зету, долином Дрима у Мето-
хију а из Метохије у Врање. Врло занимљиво и јако чудно продирање. Због тога
клима је јако сложена и много нестабилна. Овако нестабилна климатска струја-
ња чине да у једном дану човек има прилике да види и доживи сва четири
годишња доба. Врање има стална ваздушна струјања и разне поветарце.

Хладноћа и нестабилно време често почињу 1. септембра, а завршавају се
тек 1. маја, или касније, што значи да осам месеци траје хладно и променљиво
време. Другим речима казано, Врање са околином има климу, која је одувек
била предмет интересовања и проучавања од стране стручних људи и метеороло-
гова. Врањска клима се разликује од климе у осталим деловима земље. Печат
овој и оваквој клими дају следећи фактори: затвореност Грделичке клисуре са
истока и отвореност према Македонији и Косову. Не мању улогу играју Крсти-
ловица и Пљачковица, као и Бесна Кобина и Власинска висија са језерским
струјама. Отуда долазе разна кретања ваздуха, ветрови и друго, која врањску
климу чине врло чудном и никада мирном и тихом.

Међуратна клима Врања и околине одликовају се је следећим стањем:
суше су почињале врло рано и то често, негде и некада чак и од марта или апри-
ла па трајале све до августа или септембра а зиме су имале снажне и снежне по-
криваче, дебљине чак и до једног метра. Често се дешавало преко лета да су
уличне чесме и бунари остајали без воде те због овога собинске воденице ми-
ровале, нису радиле.

Ако човек посматра природу и њене никада тачне и одређене законе, и то уназад за пет до десет година, велику тајну природе, оне природе која је увек за човека била загонетка без почетка и краја, видеће као да су се у њој почеле да дешавају некакве невидљиве промене које се састоје у следећем: као да су лета и пролећа постала кишина и нешто хладнија а зиме опет нешто топлије и не са много снега. Имамо прилику да усрд зиме, децембра–фебруара, гледамо како падају кише. Снег за ово време, за задњих десет година, чешће пада на Приморју, у Италији или чак и у Африку. Дешава се и то да су неки зимски дани или јесењи топлији од оних летњих у јуну или јулу. Вечна загонетка природа не мирује, стално човеку доноси изненађења и промене. Сасвим је и природно, да је здравље човека баш такво какви су закони и промене у природи. Према промени у природи човек се управља и мора да мења. Ето то је то време, та природа, која се у животу сваког живог бића изражава у годинама. Јер живот човека, његова целина у биолошком погледу, ван природе не постоји. Она га ствара а и она ништи. А све промене у природи проучава, описује и на основу ових промена и бележења ствара науку–науку о времену или стручно казано Метеорологија.

Сви ови елементи били су одлучујући фактор који је утицао да је у Врању давно основана Метеоролошка станица, са задатком да прати временске промене током целе године.

Решењем Министра просвете и црквених послова Краљевине Србије од 1888. године, убрзо по ослобођењу града, донета су »Правила о устројству српске метеоролошке мреже посматрања«, која гласе:

»Министар просвете и црквених послова, увиђајући важност и корисност од метеоролошких посматрања и испитивања, решава:

1. Да се одмах подигне десет метеоролошких станица и то: у Крагујевцу, Нишу, Зајечару, Ваљеву, Крушевцу, Врању, Пироту, Пожаревцу, Шапцу и Ужицу.

2. Ове метеоролошке станице сматрају се као саставни део Астрономске и Метеоролошке опсерваторије у Београду и стоје под врховним надзором министарства просвете.

3. Задатак је метеоролошких станица:
а) да редовно, најмање три пута дневно, посматрају све метеоролошке елементе;

б) да чине бар једно једновремено (симултано) посматрање свију метеоролошких елемената, и

ц) да прикупљају сва метеоролошка посматрања која буду чињена у њиховом рејону, који ће им се доцније обележити.

Све ове задатке, отпочевши најпре са оним под а), вршиће метеоролошке станице према програму (Метеоролошким Упутствима), који ће министарство просвете утврдити и штампати.

4. Метеоролошке станице добиће одмах ове инструменте: 1 барометар (Фортин-овог система), 2 термометра (сув и влажан-конструкције Бодин-ове), 1 термометар максима система Негрети-јевог и 1 термометар минима (Рутгер-вод-овог) – оба конструкције Бодин-ове, 1 хигрометар од длаке (система Копер-овог), 1 кишомер, 1 анометар (конструкције Вилд-ове) и 1 часовник.

Свака станица снабдеће се поступно и резервним инструментима – барометром и термометрима горње конструкције, а према важности поједињих станица и потреби и савршенијим инструментима.

5. Избор места за стације, инсталација инструмената и цела метеоролошка служба вршиће се према »Метеоролошким Упутствима«.

6. Сваком метеоролошком стацијом рукује један наставник физичких наука ондашње гимназије или реалке, који је одговоран за повериен му инструменте и сву метеоролошку службу.

7. Његове су дужности:

- да савесно извршије све задатке а, б, ц, побројане у тачки 3;
- да саставља срачунате месечне прегледе о метеоролошким посматранима своје стације, према »Метеоролошким Упутствима«;

ц) да ове месечне прегледе метеоролошких посматрања шаље на даљу употребу Астрономској и Метеоролошкој Опсерваторији у Београду, и то најдаље у току првих петнаест дана по свршеном месецу метеоролошких посматрања, и

д) да у свима метеоролошким радовима Опсерваторије у Београду потпомаже је радовима у својој стацији и рејону њеном.

Дневници посматрања као и бланкети месечних прегледа биће израђени у Државној штампарији и даће се у довољном броју сваком рукојој стације.

8. Рукојој стације метеоролошке вршиће све побројане послове бесплатно, док питање о сталним, договорно са тамошњим општинама не буде решено, и онда ће му и награда бити бесплатан стан у стацији.

9. Астрономској и Метеоролошкој Опсерваторији у Београду, поверива се:

- извршење организације метеоролошке службе у Краљевини Србији;
- управа, надзор као и инспекција (бар сваке друге године) метеоролошких станица, и

ц) унапређење и гранање српске метеоролошке мреже.

Све ове послове Опсерваторије ће вршити договорно и по одобрењу г. Министра просвете.

10. Према задатку Опсерваторије, она ће, договорно са министарством просвете, вршити све метеоролошке послове (као штампање извештаја, билтен времена, климатолошких студија и т.д.) који спадају у делокруг централних метеоролошких бироа. А за постигнуће свег овог посла, она ће, према развитку рада, моћи добити потребну новчану потпору од стране министарства просвете.

11. Сва званична преписка између Опсерваторије и стација, и других надлежстава бесплатна је.«

Ова Правила, као и само формирање службе, урађена су на предлог и по савету пионира и професора Велике школе Милана Недељковића, који је у овој земљи Србији био врло редак и способан стручњак. Недељковић је 1888. године написао »Метеоролошка упутства за српске станице« а 1895. друга »Упутства« за станице трећег и нижег реда.

С обзиром да су »Метеоролошка упутства за српске станице« била у то време прва ове врсте и једини за сва времена посматрања на целој територији Краљевине Србије, данас много редак документ, која су важила чак и после 1918. у новој држави Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, вредно је и врло важно видети шта она садрже и какве су користи имали стручни људи метеорологи у примени ових правила и упутстава.

Прва Недељковићева метеоролошка упутства садрже ове главе које се односе на бележење времена и све временске промене и то:

Увод са подгледом: Смер метеоролошке мреже посматрања и Српска метеоролошка мрежа посматрања и правила о првом њеном устројству; први део—опште одредбе; други део – I Посматрање барометра; II Посматрање термометра; III Опредељење влажности ваздуха – Хигрометрија; IV Посматрање испаравања; V Посматрање кишомера; VI Посматрање ветра; VII Посматрање облачности; VIII Посматрање разних појава; IX Специјално посматрање непогода и X Дневник посматрања, месечне таблице метеоролошких посматрања; I Додатак: Периодичке појаве у животиња и биља; II Додатак – Таблице; III Додатак: Кратки преглед организације метеоролошких станица у Србији и њиховог рада, и IV Додатак: Слике инструмената станица и листа облака.

Прва и једина »Правила о устројству српске метеоролошке мреже посматрања« и Недељковићева »Метеоролошка упутства за српске станице« била су довољна за почетак рада новоформиране станице у Врању. По овим Правилима све метеоролошке станице примиле су ове задатке као законску обавезу: да најмање три пута дневно врше осматрања, да симултано врше осматрање свих елемената и да прикупљају и све остале елементе о времену.

Сматрало се чак и у то време да живот људи и земље, као и сав биљни свет, зависи од климе. Каква је клима – такав је живот човека, његово здравље, и живот свих других животиња и биљака.

Врањска Метеоролошка станица добила је следеће инструменте: барометар, сув и влажан термометар, максимални и минимални термометар, хигрометар, кишомер, анемометар, ветроказ и један часовник. Избор места за смештај прве станице у Врању извршен је према Упутствима. Тих првих дана станица је у Врању била смештена у дворишту старе зграде врањске Гимназије, иза данашње зграде Народног музеја. Метеоролошком станицом руководио је предавач физичких наука Гимназије, који је био одговоран како за вршење службе тако и за чување поверилих инструмената. Двориште Гимназије било је заграђено високим зидом са свијуј страна те су инструменти могли да се чувају и напољу. Служба је вршена бесплатно.

Метеоролог је у самој станици обављао ове послове: састављао је месечне извештаје по датим Упутствима и слао их Астрономској и Метеоролошкој опсерваторији у Београду, и то сваких 15 дана по завршеним осматрањима, а у свим другим пословима помагао је Опсерваторији. Нешто касније, општина врањска морала је да реши и питање награђивања метеоролога.

Правилима и Упутствима, Астрономској и Метеоролошкој опсерваторији били су стављени ови задаци: вршење службе на територији Србије, управа и надзор метеоролошких станица сваке друге године и усавршавање службе у целини. Опсерваторија је била дужна да врањску и остале станице снабдева свим потребама и да све ствари решава договорно са Министром просвете. Преписка станице са Опсерваторијом и осталим установама била је ослобођена поштарине. У то време Краљевина Србија била је сиромашна и заостала земља, па су инструменти за вршење ове службе набављени у Немачкој, која је и у то време била развијена индустријска земља.

Осматрање облака вршено је на основу »Атласа облака«, у коме су биле слике свих врста облака у боји. Овај »Атлас облака« објављен је на немачком у Хамбургу 1890. године и рађен на тако чврстом папиру да и данас може послужити за читање облака.

Са набавком инструмената било је пожурено, станица другог реда у Врању комплетирана, да би са радом почела 1. маја 1894. године.

Од 1. маја 1894. па до 3. октобра 1896. Метеоролошку станицу у Врању водио је као њен први метеоролог Лујо Адамовић. Он је рођен у Ровину 13. јула 1864. Гимназију је завршио у Дубровнику 1883. године. Посебан интерес показао је за биолошке науке те је студирао природне науке на Великој школи у Београду код Јосипа Панчића, нашег познатог научника. Од 1888. до 1896. службује у Зајечару, Пироту, и Врању као предавач средње школе. За ово време обишао је Србију и Црну Гору.

Актом Министарства просвете и црквених послова Краљевине Србије од 3. октобра 1896. П. број 18274 Адамовић је одобрено осуство до краја школске године ради завршетка студија. У то време он је имао радни стаж седам ипо година.

Обилазећи Србију и Црну Гору, Лујо Адамовић је детаљно проучио вегетацију ових двеју држава. Посебно је њега занимала вегетација југоисточне Србије. После проученог биљног света, он је докторирао са тезом »Флора југоисточне Србије и Црне Горе«. У овој докторској тези он је обрадио низ биљака које је нашао у врањском округу.

Једним другим актом Министра просвете и црквених послова Краљевине Србије број 15311 од 9. септембра 1898. Адамовић је премештен за Прву београдску гимназију.

За време рада у Гимназији, Адамовић је као руководилац Метеоролошке станице у Врању доиста изорао дубоке бразде овој служби и науци. Иначе, нимало му нису сметале прилике у врањској средини, да се бави науком, да савесно врши и наставничку службу.

О своме раду у врањској станици за мерење и посматрање времена, Лујо Адамовић је иза себе оставио врстан научни рад »Фенолошка посматрања прављена у врањској метеоролошкој станици у току 1894 и 95. год.« у коме је до детаља најдном броју биљака и животиња приказао утицај климе, и то оних које су се у то време налазиле на врањском терену. Он је у овом раду тачно и до детаља дао за биљке датум листања, цветања, сазревања плода и опадање лишћа. Посматрањима је обухватио 27 разних биљака. Тако исто у овом раду он је за ове две године: 1894. и 1895. дао утицај климе на 15 разних животиња и то време њиховог доласка и одласка из наших крајева. У овој табели види се да кукавица долази код нас негде око 7. априла а одлази 12. августа. Значи да је фенологија наука која објашњава развијање и утицај климе на живот животиња и биљака, као и њихову болест коју им доноси клима. А када је реч о времену и утицају овога на здравље човека и свих осталих живих бића и биљака, улога сунца је првостепена. Без њега нема живота ниједном живом створу.

Да би се сасвим јасно видело до које мере је Адамовић придавао велики значај времену и његовом проучавању – проучавању климе, као и утицај ове на сви животиње и биљке и животиње нашег краја, ево табеле фенолошких проучавања у нашем крају Луја Адамовића за биљке и животиње.

III ФЕНОЛОШКА ПОСМАТРАЊА

прављена у вральској метеоролошкој стацији у току 1894 и 95 год.

I.

Име посматране биљке	Листање		Цветање		Сазревање плода		Опадање листа	
	1894	1895	1894	1895	1894	1895	1894	1895
Anemone nemorosa	17-IV	1-IV	17-IV	1-IV	—	—	—	—
Helleborus odorus	19-II	10-II	8-II	31-I	29-IV	5-V	—	—
Fragaria vesca	20-III	18-III	24-IV	20-IV	20-VI	14-VI	—	—
Tussilago Farfara	16-III	10-III	11-II	1-II	—	—	—	—
Crocus biflorus	23-II	24-II	15-II	20-II	—	—	—	—
Convolvulus arvensis	20-IV	22-IV	10-V	5-V	—	—	—	—
Galanthus nivalis	15-II	26-II	15-II	26-II	—	—	—	—
Ficaria verna	2-II	10-II	12-II	15-II	—	—	—	—
Viola odorata	1-III	10-III	10-III	6-III	—	—	—	—
Colchicum autumnale	16-III	10-III	25-VIII	21-VIII	17-IV	10-IV	—	—
Cornus mas	22-III	20-III	8-III	1-III	20-VIII	15-VIII	3-XI	10-XI
Tilia grandifolia	20-IV	18-IV	19-VI	15-VI	19-VII	15-VII	8-XI	14-XI
Acer campestre	22-IV	18-IV	26-IV	20-IV	9-VII	1-VII	20-XI	25-XI
Prunus armeniaca	16-IV	15-IV	27-III	29-III	20-VI	10-VI	18-XI	25-XI
Cyclonia vulgaris	14-IV	15-IV	27-IV	25-IV	20-IX	10-IX	26-XI	16-XI
Sambucus nigra	26-IV	20-IV	18-VI	10-VI	1-VIII	25-VII	-XI	15-XI
Fraxinus excelsior	10-IV	15-IV	21-IV	18-IV	19-VII	15-VII	25-XI	19-XI
Morus alba	20-IV	18-IV	29-IV	25-IV	25-VI	20-VI	4-XI	8-XI
Juglans regia	29-IV	20-IV	16-IV	18-IV	25-VIII	15-VIII	31-X	10-XI
Quercus pedunculata	15-IV	11-IV	20-IV	22-IV	29-IX	28-IX	20-XI	25-XI
Corylus avellana	12-IV	11-IV	14-II	10-II	22-VIII	20-VIII	9-XI	16-XI
Persica vulgaris	20-IV	15-IV	2-IV	5-IV	20-VIII	15-VIII	2-XI	8-XI
Pirus malus	12-IV	6-IV	8-IV	20-VI	24-VI	26-X	29-X	—
Vitis vinifera	26-IV	20-IV	20-V	16-V	12-IX	25-VIII	20-X	24-X
Fagus sylvatica	20-IV	18-IV	6-V	10-V	5-X	10-X	25-XI	20-XI
Prunus spinosa	22-IV	18-IV	10-IV	6-IV	15-VIII	7-VIII	28-X	1-XI
Crataegus monogyna	20-IV	14-IV	11-V	7-V	10-VIII	3-VIII	27-X	29-X

II.

Име посматраних животиња	Додазак		Оддаџак	
	1894 г.	1895 г.	1894 г.	1895 г.
Ждрал — Grus cinerea	20-II	15-II	21-X	1-X
Панчица — Motacilla alba	15-IV	1-IV	3-XII	15-XII
Шљука — Scolopax rusticola	17-IV	?	1-XI	?
Рода — Ciconia alba	16-IV	10-IV	19-IX	14-IX
Сајаул — Sylvia luscinia	2-IV	6-IV	18-IX	10-IX
Шљева — Alauda arvensis	17-II	1-II	14-XI	11-XII
Сеоска ласта — Hirundo rustica	25-III	20-III	8-IX	16-IX
Домаћа ласта — Hirundo urbica	2-IV	6-IV	12-IX	22-IX
Кукавица — Cuculus canorus	7-IV	10-IV	10-VIII	?
Грачика — Columba turtr	21-IV	15-IV	6-IX	11-IX
Гризњац — Columba palumbus	27-IV	?	?	3-XI
Пренеланица — Coturnix dactylionans	1-V	25-IV	19-VIII	?
Бел кунусвак — Pieris brassicae	3-V	?	—	—
Саски или пробудао се	7-IV	10-IV	—	—
Жабе почеле крекетати	1-III	25-II	—	—

Лујо Адамовић

За неговање питомих и културних биљака које служе за исхрану човека и питомих животиња без одговарајуће климе нема живота нити могу да успевају. Исти је случај и са животињама. Значи, да је клима – коју проучава метеорологија, трајно одлучујућа за сав живи свет.

Погледајте како у времену све почине да живи, да расте, да се развија и како у том времену све почине да нестаје, да умире. То време у нашем народу има одговарајућу реч а то је црвоточина.

Ова фенолошка проучавања Луја Адамовића о утицају климе на сав живи свет, о значају климе, с обзиром да је Адамовић био у Врању у пионир ове службе, посебно су данас драгоценни подаци и врло ретки. Због оваквог солидног Адамовићевог проучавања наше климе и о утицају ове на живот, име Адамовића чак и данас помиње се у свим нашим и страним енциклопедијама.

Од 3. октобра 1896. па до 10. августа 1898. должност метеоролошке службе вршио је опет предавач Гимназије у Врању Данило Ј. Катић.

Данило Ј. Катић рођен је у Сталаћу 2. августа 1873. године, где је завршио основну школу, а гимназију у суседним већим местима. Године 1896. завршио је филозофски факултет на Великој школи у Београду, а 10. августа 1898. постаје предавач гимназије у Крагујевцу. Ботанику је студирао у Бону и Халеу, а у Београду докторирао 1905. године.

Пре службовања у Врању, он објављује у годишњаку »Братством« за 1894. годину чланак »Народни обичаји који се у Сталаћу (срп. Расински) о Ускру врше«.

Иако је у Врању службовао краће време као гимназијски предавач, обиље биљног света које је нашао овде, у околини Врања, створило је у њему нарочиту љубав и интерес за даље проучавање. Катић је климатске прилике везивао, као и Лујо Адамовић, за живот биљног света и није могао ни да замисли живот земље и човека без вегетације – без биљака. Јер без исхране разним биљкама не само човек но и свака питома и дивља животиња не могу да живе. Ако не би било биљака у природи климатске прилике биле би сасвим другајачије од ове коју данас имамо. У свакодневној борби за живот путем исхране, човек је склон да у једном моменту потцени значај и улогу биљака и животиња.

Касније, Катић прилази озбиљном раду на флористици Србије, а посебно обрађује криптогаме. Из ове области објавио је више посебних прилога и радова у годишњим извештајима Врањске гимназије. Он је, такође, објавио и више чланака из опште ботанике. Његов обимнији рад, познат и у научним круговима, »Власинска тресава и њезина прошлост«, објављен је у Споменику Српске академије наука и уметности за 1910. годину.

Прилике у заосталој врањској средини после 1878. године, у коју су долазили учени људи, из љубави према отаџбини или по казни, нису могле да угуше Катићево интересовање за природне науке. Он је био човек широке културе и као таквом ништа није могло да му смета да у заосталом Врању савесно и педантно обавља дужности предавача и метеоролога.

Стара зграда Врањске гимназије, смештена иза Народног музеја, имала је веће двориште у чијем је делу била и широм позната ботаничка башта, коју су неко време водили Миливоје Симић, Борђе Ничић, Данило Катић, Ђура Илић и други, а у другом делу била је смештена Метеоролошка станица другог реда. Данило Катић је за кратко време стигао да састави »Трогодишњи преглед климатских вредности вароши Врања за 1895–1897. »Овај трогодишњи преглед био је саставни део Извештаја врањске гимназије за школску 1896/1897. годину. Из њега со математичком јасноћом види следеће стање климатских прилика:

ТРОГДИШЬ ПРЕГЛЕД ҚЛІМАТСКІХ ВРЕДНОСТИ ВАРОШИ ВРАЊА

максимална и минимална температура; број студених, мразних и топлих дана; облачност; разне падавине; правци и јачина ветра у Врању и близој околини, и друго. Ови подаци од пре скоро сто година данас су драгоценни. Овај трогодишњи извештај са цифарским прегледом показује да је максимална температура једног августовског дана 1896. била $+38,1^{\circ}$, а минимална у јануару 1895. $-15,4^{\circ}$. За три поменуте године то су биле највиша и најнижа температура.

Поред овог трогодиња њега цифарског прегледа климатских одлика Врања, Данило Катић је саставио и први писмени извештај »Прилог о проучавању климатских прилика вароши Врања«, о раду метеоролошке станице за ово време, који је не само за Врање, већ и за ову службу драгоцен докуменат, јер нам омогућује да сазнамо климатске прилике Врања у даљој прошлости.

Тај штампани »Прилог к проучавању климатских прилика вароши Врања«, због посебне важности, у целости гласи:

»Од 1. маја 1894. године постоји у Врању Метеоролошка станица са задатком: да прибира податке, потребне колико за испитивање и расветљавање климатских прилика у опште, а на посе Србијиних, толико и за проучавање истих прилика за само Врање. У колико сређивање података свих наших метеоролошких станица спада, несумњиво, у круг рада београдске Опсерваторије, у толико, држим, сређивање података за ова места, у којима су станице, треба да је ствар њихових руковођа – средњешколских наставника.

Руковођен оваквом мишљу, средио сам трогодишиће (од 1. маја 1894. до 1. маја 1897. г.) податке врањске Метеоролошке станице. Водећи рачуна о величини слободна простора у овом извештају, цени штампања, а највише о циљу самога прилога, неколике податке нисам ни срећивао, док сам међутим обраћао највећу пажњу оним подацима, чије је познавање неопходно потребно и за научна проматрања и за практична подuzeћа у овом крају.

Место рассматрања добивених вредности, која се морају баш због разлога наведених мало пре, оставити на страну, нека је поменуто још ово: Сва означавања употребљена у прегледу, вршена на начин, како је прописано метеоролошким упутствима за наше стације. Да би се избегле могуће недоумице или погрешна разумевања, довољно је поменути: 1. да се студеним данима зову они, кад је највећа температура $\leq 0^{\circ}$, мразним, кад је најмања температура $\leq 0^{\circ}$, а то-плим, кад је највећа температура $\leq 25^{\circ}$, 2. да се облачност бележи бројевима од 0 (небо без облака) до 10 (цело небо покривено облацима), и да се под ведрим даном разуме такав дан, кад је средња наоблаченост испод 2, а под мутним, кад је средња наоблаченост изнад 8; 3. да бројеви, што означавају брзину ветра, показују колики је пут прешао ветар за 1"; да се ветровитим даном називаје онај дан, кад је брзина достигла вредност од 8–14, а олујним, кад је њезина вредност 14 или више метара, и 4. да број, који је крупнији и стоји више у одговарајућој ру-брици, у одељку о ветровима, показује колико је пута дувао тај ветар, а број, који му стоји с десне стране нешто ниже, а који је ситнији, означава средњу брзину тога ветра за дато време «. Ево тог Катићевог »Трогодишњег прегледа климатских вредности вароши Врања» за 1895–1897. годину, објављеног у Извештају Врањске гимназије за школску 1896/1897. годину.

Дакле, прва и оштампана »Метеоролошка Упутства за српске стације« из 1888. године професора Милана Недељковића, нашег познатог физичара и метеоролога, за вршење метеоролошке службе у Краљевини Србији, »Фенолошка посматрана прављена у врањској Метеоролошкој стацији у току 1894 и 95 год.« Луја Адамовића објављена у »Извештају Врањске гимназије« за 1895/1896, Катићев »Прилог к проучавању климатских прилика вароши Врања и његов »Трогодишњи преглед климатских вредности вароши Врања« за 1895–1897. јесу доиста солидан темељ и основа за проучавање климе Врања и околина а тако исто драгоцен материјал и за почетне дане наше науке о времену – наше Метеорологије. Без њих ова наука за нас је без садржине и живота.

Предавач Катић био је врло вредан човек. Решењем Министра просвете Краљевине Србије П. број 13156 Катић је био разрешен дужности предавача врањске Гимназије и дужности шефа метеоролошке службе 10. августа 1898. године због одласка за крагујевачку Гимназију.

Од 10. августа 1898. до 11. децембра 1900. Јован Миленковић, предавач математике Гимназије у Врању, води метеоролошку службу.

Предавач Јован Антић, који је држао часове из географије и француског језика, метеоролошку службу водио је од 11. децембра 1900. године па до 20. маја 1902. године.

Почев од 20. маја 1902. па до краја 1905. Јован Миленковић поново води ову службу. У овом периоду вођења метеоролошке службе, он је оставио за Опсерваторију Велике школе у Београду попуњени образац »Месечна таблица« за април 1905. године, који детаљно обрађује цео рад службе у Врању. Из овог обрасца могу се видети сви подаци и сви апарати којима је служба располагала. Образац је величине скоро једног метра а садржи податке за следеће метеоролошке апарате: барометар сведен на 0°, температура ваздуха, облачност, кретање цијруса, кретање доњих облака, ветар, висина воде од падежа, форма и време падежа, висина снега на земљи, магла, број непогода, број сијавица, сијање сунца, примедбе, штете од провале облака, града, олујних ветрова, слане, мраза и грома; I месечни екстреми, II број дана, III број дана са, IV чистоћа ветрова, V распоред ветрова по сатима, VI распоред ветрова по пентадама и VII пентадни преглед појава. Образац је подељен на три дела: за првих десет дана у месецу, за других десет и за трећих десет дана у месецу. На четвртој страни овог обрасца стоји година, станица другог реда у Врању и који месец. На овој страни могу се уписивати земљотреси, поплаве и друго. Овај образац је на дебљој хартији тако да може трајати стотину и више година.

Образац на првој страни има до детаља дат извод из Упутства и преглед рада у току месеца. Лево од главе таблице налази се следећи текст: округ, место станице, надморска висина Врања, посматрач, и његов заменик а десно: име среза, месец и година, географска широта и дужина и топографски положај. Образац се обавезно заводио у уписник станице.

Од 1. јануара 1906. па до септембра 1915. метеоролошку станицу водио је Јанча А. Илић, наставник лепог писања и цртања Гимназије у Врању. Заменик му је био његов син Драгутин Ј. Илић, ученик Гимназије. И овај осматрач је оставио попуњени месечни образац који се звао Месечна таблица. Овај образац имао је све рубрике као онај претходни али није имао текст из Упутства но је цео попуњаван од шефа службе. Од овог метеоролога остало је месечна таблица са свим подацима за октобар 1913. године и празан образац »Записник падања грађа«. Илић је имао посебну свеску »Записник непогода« са детаљно оштампа-

ним упутствима. Ова се свеска попуњавала само за оне дане када је било непогода у Врању и околини.

Јанча Илић је оставио Атлас облака, издање из 1890. године. У књизи су на немачком језику дата детаљна упутства и објашњења за све врсте облака. Сви облаци који се појављују у бескрајној висини дати су у боји онако како се у природи појављују, због лаког разликовања. На крају овог Атласа облаци су дати и у црној боји.

Ову службу су водили до почетка првог светског рата стручни и писмени људи, уредно и на време, са пуно одговорности и љубави.

Врање има такав природни положај да се ова служба мора водити савесно и одговорно.

4. октобра 1915. па до 4. октобра 1918. године Метеоролошка станица не ради. Бугарски окупатор је делом уништио а делом однео гимназијски инвентар, као и апарате Метеоролошке станице.

Од уједињења, 1. децембра 1918. када је створена нова држава Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, па све до пролећа 1926. године станица није радила. Нова држава није имала могућности да за станицу набави све инструменте, јер се они у земљи нису производили.

Немачка је изгубила први светски рат а са њом и сви њени савезници. По мировном уговору са Немачком и њеним савезницима, било је одлучено да се плати ратна штета оним државама које су биле окупиране, па је тако на пролеће 1926. године од Немачке добијена скоро цела апаратура за Метеоролошку станицу у Врању.

На пролеће 1926. створене су Метеоролошке станице у Врању и Лесковцу. На рачун репарација београдска Опсерваторија је примила и Врању доставила следеће апарате: барометар, евапориметар, ветроказ, кишомер, хелиограф за јачину сунца, минимални и максимални термометар, хигрометар, таблице за земљотресе и облаке, и суви и влажни термометар. За ове инструменте (за термометре) направљена је посебна кућица, а хелиограф је био постављен на њеном крову.

Као најпогодније место за постављање станице узет је стан и двориште куће Михајла М. Симоновића, у улици Змај Јове број 162, који је у то време био инжињер Хидротехничког одељка у Врању. Ту је била постављена цела станица. Први метеоролог између два рата у Врању био је Михајло Симоновић, а његов заменик Стојан М. Симоновић, студент правног факултета Београдског универзитета. Како је Михајло био често службено заузет и на терену, целу службу на овој станици обављао је Стојан М. Симоновић.

Три пута дневно вршена су осматрања и то у 7 сати изјутра, у 13 и 19 сати спаког дана. Сва осматрања и извештаји слати су сваког дана Опсерваторији у Београду а повремено и Ваздухопловној команди у Земуну. Станица у Врању вршила је осматрања на основу Упутства београдске Опсерваторије.

Првог јануара 1928. инжињер Симоновић због премештаја из Врања, Метеоролошку станицу предао је своме заменику Стојану Симоновићу а његов заменик постао је Риста Симоновић.

Иначе због дужине послова, станица је увек имала и заменика.

Грађани Врања знали су да у граду постоји и ради Метеоролошка станица па су се интересовали за њен рад и њене извештаје. Стојан Симоновић је такве извештаје повремено давао за локални лист. Ево једног таквог извештаја који је објављен у недељном листу »Обласна Самоуправа« од 25. марта 1928. године.

СТАЊЕ АТМОСФЕРЕ У ВРАЊУ
(од 15–23 марта закључно 1928. год.)

Просечна температура	0,61°C
Просечна влажност по хигрометру од власи	62%
Просечна висина испаравања по евапорометру	0,8 mm
Просечна вредност облачности	6,6
Најмања температура (и то 19 марта)	-7,7°C
Највећа температура (и то 15. и 16. марта)	+7,8°C

Што се тиче осталих метеоролошких појава, било је само снега 16. и 17. пре подне а кише 16. увече.

Било је такође и ветра, и то 17, 18, 19, 21. и 22. т.м. а нарочито 18. марта када је достигао јачину од 4.

Као што се види, просечна облачност је била више од половине што значи, да је небо било увек облачно више од половине (облачност се рачуна од 0–10). Облачност су сачињавали већином облаци стратус (а по мало нимбус т.ј. кишни облак) чији је првак био Север–Југ и Југ–Север (а нарочито 19. марта).

Судећи по температуре, влажности и висини барометра може се рећи, да ће овако хладно трајати можда још недељу дана.

Из дневника Метеоролошке станице I реда у Врању.

23. III 1928. год.

Врање.

Посматрач,
Ст. М. Симоновић

Посматрач Стојан М. Симоновић био је принуђен да да отказ због премештаја и на његово место дошао је заменик Риста Симоновић. Он се посебним актом обратио београдској Опсерваторији ради ове смене, и добио је следећи одговор:

МЕТЕОРОЛОШКА ОПСЕРВАТОРИЈА

у Београду
Н 840

Београд, 22. октобра 1931.

**МЕТЕОРОЛОШКОЈ СТАНИЦИ
ВРАЊЕ**

Поводом претставке досадањег заменика посматрача те станице, г. Симоновића Ристе од 14. о.м. извештавате се да ова Опсерваторија пристаје да Г. Симоновић Риста преузме дужност посматрача те станице од свога брата г. Симоновића Стојана, с тим да прими на себе обавезу за уредан и исправан рад у станици. Он има права на хонорар, који је решењем Г. Министра просвете додељен посматрачу Метеоролошке станице у Врању.

Месечне извештаје Опсерваторији достављаће посматрач и даље уредно и без закашњења.

**УПРАВНИК
МЕТЕОРОЛОШКЕ ОПСЕРВАТОРИЈЕ,
Др. П. Вујевић**

У 1931/1932. Министарство војске и морнарице Краљевине Југославије заинтересовало се за рад ове станице и њених извештаја за потребе војске. Војска је хтела да користи извештаје врањског метеоролога за летење војних авиона на линији Земун–Скопље и обратно, па је одлучило да одреди војно лице које би стално вршило осматрања и своје извештаје слало редовно управи војног аеродрома у Земуну. То војно лице, после ратне обуке долазило би у станицу, и остали део војног рока провело у самој станици. У стану где је Метеоролошка станица, војник би спавао а храна би му се доносила из касарне. Уведен је за рачун војске и телефон само за ове сврхе. Иначе, посматрач би и даље вршио на станици све послове за потребе Опсерваторије у Београду. Поред писмених извештаја за потребе војске, војно лице је редовно слало разне извештаје и телефоном.

Први војни метеоролог при станици у Врању био је војник Младен Здравковић родом на Косову. Посматрач Риста Симоновић је за вршење ове службе имао месечни хонорар од 400 динара, који је исплаћивала Финансијска дирекција Вардарске бановине чије је седиште било у Скопљу.

Војни метеоролог радио је и службу вршио по књизи »Метеорологија или наука о времену«, I–II (пишчево издање 1930. и 1932. Нови Сад) Љубомира М. Бурића, ваздухопловног капетана и шефа ваздухопловне службе Краљевине Југославије.

Метеоролошка станица у Врању имала је ранг првог степена. Она се налазила у сложеној климатској средини, где су временска стања била неуједначена и у сталним променама.

Метеоролошка станица у Врању остало је са војним посматрачем у стану Ристе Симоновића до 1. априла 1934. године. Даље финансирање посматрача станице пореметила је светска криза која је у земљи и свету направила велику пустош. Због тешке економске ситуације, Вардарска бановина није могла да плаћа посматрача. Дана 20. марта 1934. посматрач Симоновић примио је од Опсерваторије писмо следеће садржине:

МЕТЕОРОЛОШКА ОПСЕРВАТОРИЈА

у Београду
Број 275

Београд, 20.III 1934.

**РУКОВОДИОЦУ МЕТЕОРОЛОШКЕ СТАНИЦЕ Г. СИМОНОВИЋУ
ВРАЊЕ**

Због смањеног кредита за награде посматрачима за буџетску 1934/1935. годину Метеоролошка опсерваторија није у могућности да предложи додељивање награде и Вама. Стога је управа ове Опсерваторије старање о посматрачу метеоролошке станице у Врању морала да пренесе на другог, па је умолила краљ.банску управу у Скопљу да се там метеоролошка станица премести у Бановински расадник, што је краљ.банска управа и усвојила. Премештање станице има се извршити на дан 1. априла о.г. О предаји целокупног инвентара сачиниће се записник примо-предаје у два примерка, од којих ће се један предати Вама. Метеоролошка опсерваторија се нада да ћете Ви ставити на расположење ради своја посматрачка искуства новом посматрачу.

Ради избора новог места за станицу допутоваће у Врање асистент ове Опсерваторије г. Милутин Радошевић.

Овим Вам у исто време управа Метеоролошке опсерваторије изражава највећу захвалност за труд око одржавања там. Метеоролошке станице, којом сте дуго година руководили.

УПРАВНИК
МЕТЕОРОЛОШКЕ ОПСЕРВАТОРИЈЕ
Др П. Вујевић

Првог априла 1934. године Метеоролошка станица I реда у Врању из ста-
на посматрача Ристе Симоновића у улици Змај Јове број 162 била је пренета у
Вођно-лозни расадник код старе касарне.

Примопредаји и селидби Метеоролошке станице у Воћно-лозни расадник код старе касарне присуствовао је делегат Опсерваторије г. Милутин Радошевић.

Са пресељењем станице пресељен је и војни посматрач који је обављао службу за потребе војске.

Војно је у расаднику вршило посматрања како за потребе војске тако и за потребе београдске Општине торије.

Напад Немачке на стару државу Краљевину Југославију од 6. априла 1941 затекао је станицу у расаднику код старе касарне.

После уласка Бугара 22. априла 1941. станица је престала да ради за потребе наше земље. Окупатор, свиреп и примитиван, поред осталога однео је и све инструменте у своју земљу.

У периоду од 47 година, Метеоролошка станица у Врању забележила је $+39^{\circ}\text{C}$ на дан 22. јула 1939. а -18.6°C на дан 14. јануара 1940. године.

Тако је завршен полујековни рад ове врло корисне установе за нашег човека и друштво.

ПРИЛОЖИ

Ове године у исто време узимајући метеоролошке споменике станице изложила је јавности и даље са овим спомеником узимајући метеоролошке споменике, којим се дато подноше рукоопштава.

УПРАВНИК
МЕТЕОРОЛОШКЕ СТАЦИЈЕ,
Др П. Ђорђић

Примес крајем 1934. године Метеоролошка станица била је у пратњи из станице посматривача Ристе Стојановића у улици Јевреј Јевреј број 162 била је постављена у Војни-пословни расадник код старе касарне.

Приметивши и споменући Метеоролошку станицу у Војни-пословни расаднику код старе касарне поступајући делом са Опсерваторијом, Милутин Радошевић

Са пристојним станицама прославио је и објавио писмо које је објасило ступњу и потребе војске.

Војно поштујући расаднику примило посматривача метеоролошке станице и за потребе бројнога опсерваторија.

Напад Немачке на стару пристоју Краљ-граду Београду од 6. априла 1941. жестоко је стапио у расаднику код старе касарне.

Након смрти Ћутара 22. априла 1941. станица је престала да ради и потре-
боване чланке Осултова, спирал и премети који, више никада нису већији је и спо-
љни инструменти у земљу.

У периоду од 47 година, Метеоролошка станица у Јужној поблизини је
+30°C на дан 22. јуна 1909. и -30°C на дан 20. новембра 1906. године.

Тако рецичани појукови су једни од њих који су узети за највећи и првији.

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И ЦРКВЕНИХ ПОСЛОВА

МЕТЕОРОЛОШКА УПУТСТВА

ЗА СРПСКЕ СТАЦИЈЕ

• АСТАВНО

Милан Недељковић

ПРОФЕСОР ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ.

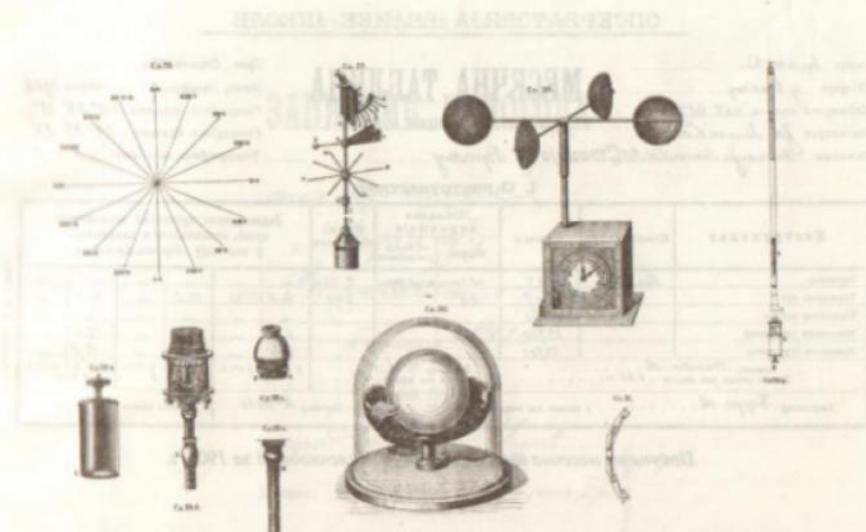
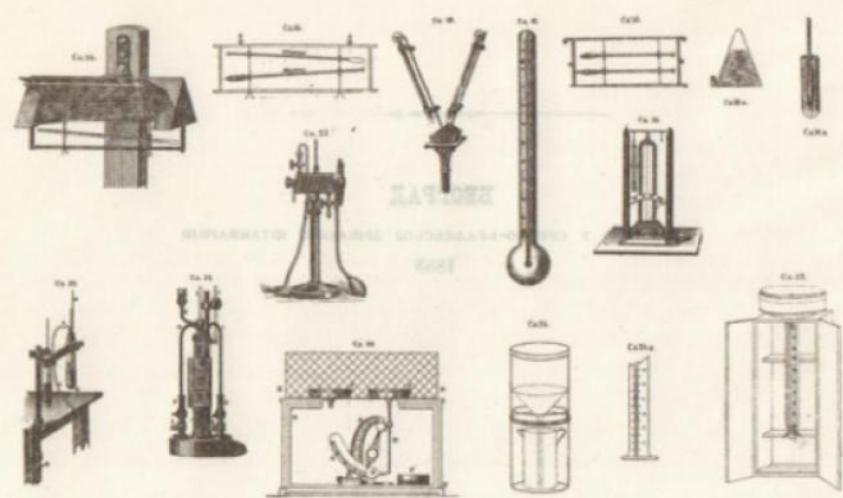
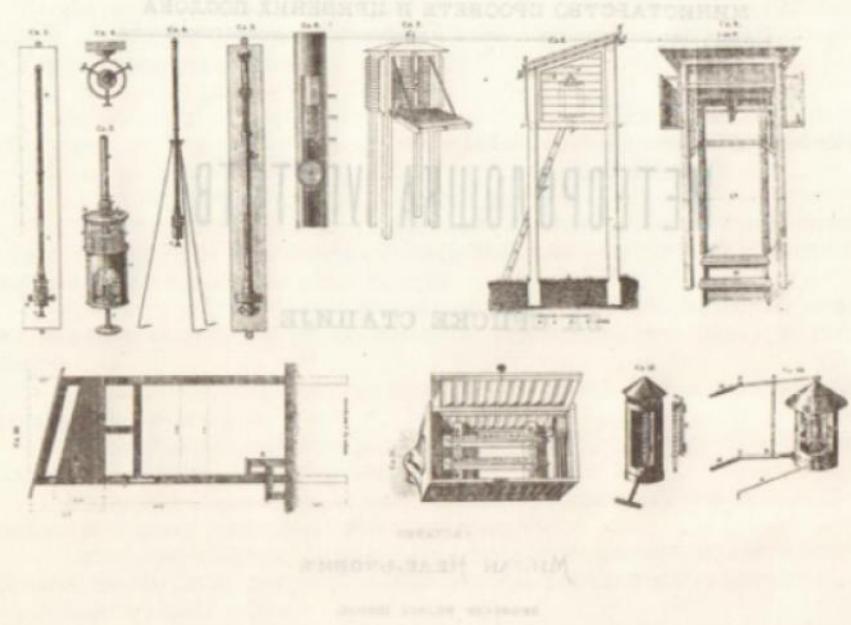
• К. Х. ХАУБЕКЕНО, БЛЖ. АУФГ. 2
• 1888.

— WOLKEN-ATLAS —

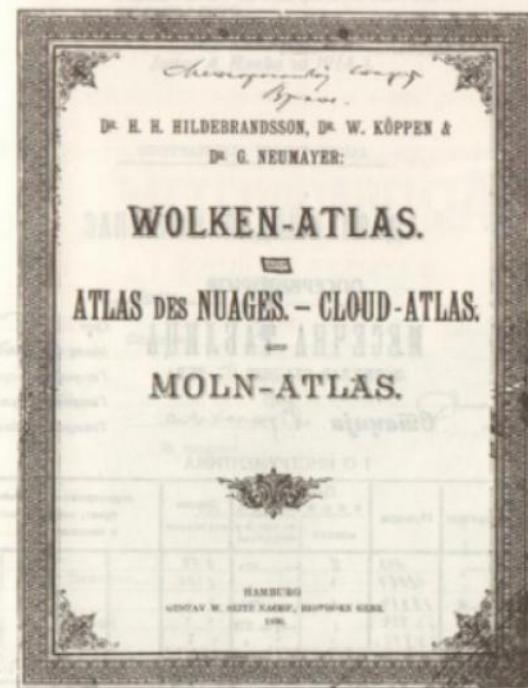
БЕОГРАД

ШТАПАНО У СРПСКО-БРАДЕНСКОЈ ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ
1888

Метеоролошка упутствија за српске станице
која је саслабио Милан Недељковић, професор Велике школе, 1888. г.

Слике инсцирументаша мешиорологичких ситуација II, III и IV

Ашлас облака на немачком језику из 1890. I.

ОПСЕРВATORIJA ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ

Округ Бранево
Станица у Врбцу
Надморска висина 457 м
Посматрач Јован Миленковић
Заменик Јанче А. Илић

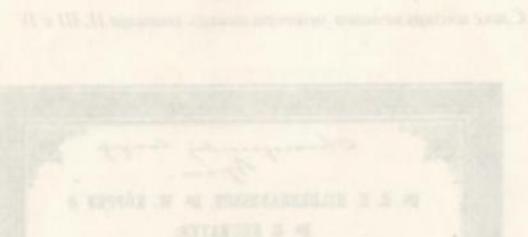
МЕСЕЧНА ТАБЛИЦА
ФОРУЛАР СТАЦИЈЕ II РЕДА

Срец Бранево
Месец април Година 1905.
Географска широта 42° 33' 18"
Географска дужина 19° 55' 53"
Топографски положај

I О инструментима.

Инструмент	Конструктор	Нумера	Последња коришћена написка на ћелији за употребу	Висина надморска	Једновремено прочитане термометара суног, максимални и минимални у поплавију врелоста							
Барометар	Ванден	113	101 mm. Bar. 1905.	2.25m	—	—	—	—	—	—	—	—
Термометар суног	—	15007	—	1.90	6.0	12.8	—	12.8	—	—	—	—
Термометар лакам	—	15004	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Максимални термометар	—	13704	—	—	6.0	12.8	—	12.8	—	—	—	—
Минимални термометар	—	15721	—	—	6.0	12.8	—	12.8	—	—	—	—
Барометар	Ванден	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Висина станице над морем	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Хигрометар	Хорре А.	—	у поплавију 1.90 m.	—	Систем 492316	Описано објава	—	—	—	—	—	—

Појдучена месечна таблица Јована Миленковића за 1905. I.

ОПСЕРВATORIJA

Округ Бранево
Станица Бранево
Надморска висина
Посматрач Јанче А. Илић
Заменик Јанче А. Илић

МЕСЕЧНА ТАБЛИЦА
ФОРУЛАР СТАЦИЈЕ II РЕДА

Срец ОКЛЮДОВАНИЕ 1913.
Месец ОКТУБР Година 1913.
Географска широта 44° 33' 41"
Географска дужина 19° 55' 45"
Топографски положај

I О ИНСТРУМЕНТИМА

Инструмент	Конструктор	Нумера	Последња коришћена написка на ћелији за употребу	Висина надморска	Једновремено прочитане термометара суног, максимални и минимални у поплавију							
Барометар	Ванден	113	0 mm. 1913	1.50	—	—	—	—	—	—	—	—
Термометар суног	—	12007	—	—	2.00	—	—	—	—	—	—	—
Термометар лакам	Ванден	12819	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Максимални термометар	Ванден	13714	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Минимални термометар	—	13712	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Барометар	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Висина станице над морем	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Хигрометар	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Појдучена месечна таблица Јанче А. Илића за 1913. југ.

ОПСЕРВATORIJA ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ

ЗАПИСНИК НЕПОГОДА

Станица Бранево

у Врбцу

округ Врбачки срез

16 квадрате 1915

Година 1914.

Посматрач Јанче А. Илић

Заменик Јанче А. Илић

Изложена је 1). Документа којима се јављају је драматична чука геодезија станице, а по садашњем подацима издаје се Опсерваторија.
2). Станица је у поплавију морда из тврђаве изнад које се налази, а и да не
и спушта – мада се у текућем времену – не погађа (између тој
и мораја се налази унутрашњост морда).

Записник непогода
Јанче А. Илића за 1914. I.

ОПСЕРВATORIJA ВЕЛИКЕ ШКОЛЕ

ЗАПИСНИК ПАДАЊА ГРАДА

Месец

Свишићи

Округа

Срез

№ квадрата

Година 190

Посматрач

Заменик

Изложена је 1). Град је поплављен је драматично, мада се изнад које се налази, а по садашњем подацима издаје се Опсерваторија.
2). Станица је у поплавију морда из тврђаве изнад које се налази, а и да не
и спушта – мада се у текућем времену – не погађа (између тој
и мораја се налази унутрашњост морда).

Празан образац записника
падања града Јанче А. Илића за 1914. I.

МЕТЕОРОЛОШКА ОПСЕРВATORIJA
У БЕОГРАДУ

Бр. 840

Коренати
МЕТЕОРОЛОШКА
ОПСЕРВATORIJA

Метеоролошка
станција

штаници

Службено.

Ослобођено поштарије.

Агреса Метеоролошке станице I реда у Врану.

METEOROLOŠKA OPSERVATORIJA
U BEOGRADU

№ 840

Метеоролошкој станици

ОПСЕРВATORIJA

Bograd, 22. oktobra 1931

Povodom pretstavke dosadašnjeg zamenika posmatrača te stанице, g. Simonovića Rista od 14. o.m. izveštava se da ova Opsevatorija pristaje da g. Simonović Rista preuzme dužnost posmatrača te stанице od svoga brata g. Simonovića Stojana, s tim da primi na sebe obavezu za uredan i ispravan rad u stаници. On ima prava na honorar, koji je rešenjem G. Ministra prosvete dodeljen posmatraču meteorološke stанице u Vranju.

Месечне извештаје Opsevatoriji dostavljajuće posmatrač i dalje redovno i bez zaključenja.

Управник
Метеоролошке опсерваторије,

(Handwritten signature)

Акти београдске Опсерваторије од октобра 1931. г.

БЕОГРАД.

20. III. 1934

МЕТЕОРОЛОШКА ОПСЕРВATORIJA
У БЕОГРАДУ

Бр. 275

Rukovacu meteorološke stанице
g. Simonoviću

V ranje

Zbog smanjenog kredita za nagrade posmatračima za budžetsku 1934/35 godinu Meteorološka opsevatorija nije u mogućnosti da predloži dodeljivanje nagrade i Vama. Stoga je uprava ove Opsevatorije staranje o posmatraču meteorološke stанице u Vranju morala da prenese na drugog, pa je umolila Kralj.bansku upravu U Skoplju da se tam. meteorološka stаница premesti u Banovinski rassadnik, što je Kralj.banska uprava i usvojila. Premeštanje stанице ima se izvršiti na dan 1 aprila e.g. O predaji celokupnog inventara stанице sačinice se napisnik primo-predaje u dva primerka, od kojih će se jedan predati Vama. Meteorološka opsevatorija se nuda da cete Vi staviti na raspolaganje rado svoja posmatračka iskustva novom posmatraču.

Radi izbora novog mesta za stanicu doputovaće u Vranje asistent ove Opsevatorije g. Milutin Radošević.

Ovim Vam u isto vreme uprava Meteorološke opsevatorije izražava najveću zahvalnost za trud oko održanja tam. meteorološke stанице, kojom ste dugo godina rukovodili.

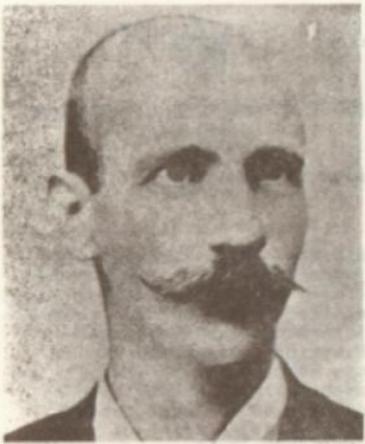
Управник
Метеоролошке опсерваторије,
G. Вранај.

Акти београдске Опсерваторије од марта 1934. г.

ЉУБ. М. ЂУРИЋ
МЕТЕОРОЛОГИЈА
или
НАУКА О ВРЕМЕНУ

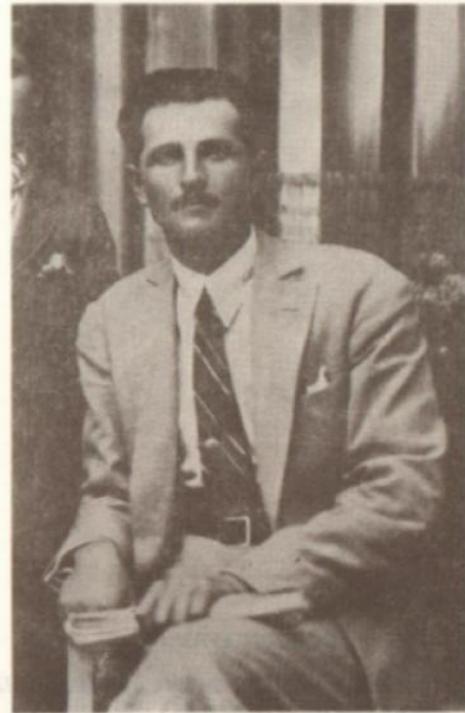
Насловна страница
„Метеорологије“ Љуб. М. Ђурића

Први Мештрови
Вуња Лјубо Адамовић

Други Мештрови
Данило Ј. Катин

Шести Мештрови
Михајло М. Симоновић

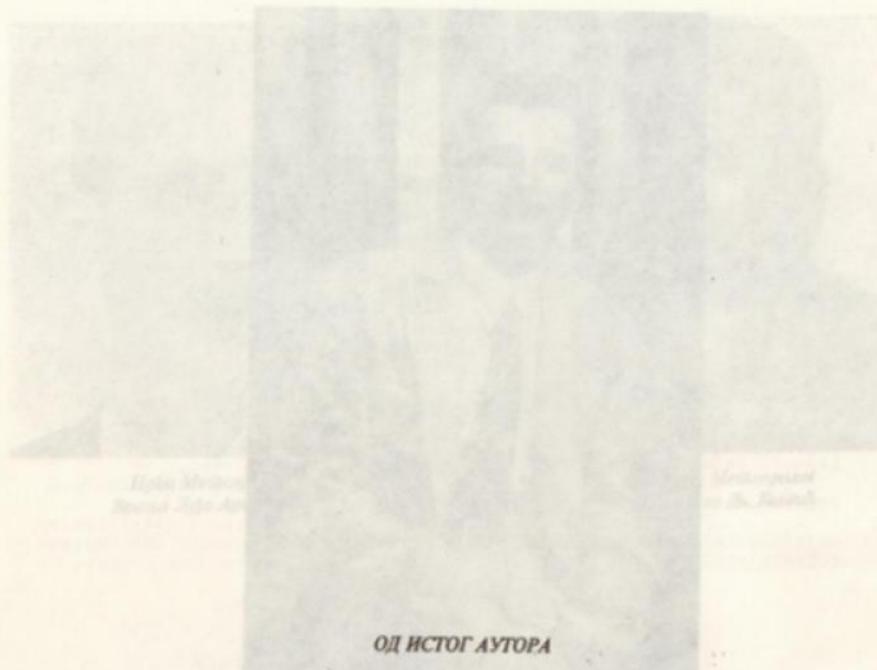
Пети Мештрови
Јанко А. Илић

Седми Мештрови
Слободан М. Симоновић

Осми Мештрови
Ристић М. Симоновић

Плакат
Борис Јадар

Меморијални
от Ђ. Јадар

ОД ИСТОГ АУТОРА

ПЛАКАТИ НАРОДНЕ ВЛАСТИ /За 1944. и 1945/, књига 12,
Штампарија „Нова Југославија”, 1983. Врање

Издавач: Народна библиотека
Библиотека САНУ, Београд

Меморијални
от Ђ. Јадар

Меморијални
от Ђ. Јадар

Меморијални
от Ђ. Јадар